

## 62 Novæ Additiones ad D.Covarruvias.

*p. 3. Greg. Lop. d. gloss. 2. Castill. cum pluribus d. cap. 6. a n. 6. Fachin. controvers. lib. 8. cap. 63. versic. Prima quæstio, Pat. Molin. sup. disp. 174. vers. Merito tamen, Peregrin. de fideicom. art. 52. ex num. 127. Valenzuela conf. 59. num. 55. Molin. de primogen. lib. 2. cap. 7. num. 28. Cancer. variar. part. 3. cap. 3. n. 110. Sarmient. Selectar. lib. 1. cap. 8. num. 16. & 17. Pinel. in rubric. part. 1. cap. 2. per tot. l. 2. C. de ref. vendit. Card. Tusch. lit. P. concl. 680. num. 7. & per tot. Quod utique procedit tametsi dominii de Jure Civili si quæstum, ut contra alios fusè probat Pinel. d. cap. 2. & prænotavi num. 6. & ipse Princeps causam præstiterit adquirendi ex liberalitate, vel contractu. Mathienz. cum aliis in l. 6. gloss. 1. num. 8. tit. 10. lib. 5. Recop.*

*Nec Principi licebit jus ad rem tollere subjectis, Sarmient. num. 18. Pat. Molin. sup. vers. Merito tamen, & vers. Septima conclusio, Arias de Mesa variar. lib. 2. cap. 50. num. 18. vel possessionem, Peregrin. num. 134. Ad quæ omnia potestate ab soluta uti Princeps nequibit. Castill. num. 8. Pinel. num. 24. Sarmient. num. 20. Mathienz. num. 14. Circa potestatem Principis in bonis subditorum ex causa publica, legendus Castill. d. lib. 3. cap. 28. ubi plura observat.*

### Ad Num. 7.

*Etiam quæstionis est, utrum testandi facultas à jure gentium vel civili procedat? De qua Peregrin. sup. art. 52. ex num. 108. Mathienz. in l. 3. gloss. 3. & princ. tit. 4. lib. 5. Recop. ubi pro utraque opinione plures. Sed plurim gentium fore, cum D. Covar. sustinet Greg. Lop. in l. 3. gloss. 2. col. 9. tit. 13. p. 6. Ant. Gom. in l. 3. Tauri, in princ. Pichard. in rubric. num. 7. Inst. de testam. Molin. de primog. lib. 3. cap. 3. num. 14. Pinel. sup. num. 16. Azeved. in l. 1. num. 2. tit. 4. lib. 5. Recop. Cevall. commun. quæst. 233. num. 6. Pat. Molin. sup. disp. 124. in fin. Huic argumento jungas tradita sup. n. 6.*

### Vers. Sexto hanc sententiam.

*Pro qua plures recensimus sup. n. 15. & 16.*

### Vers. Non oberunt huic.

*Quoties aliquid relinquitur in opus pium, aut publicum poterit Pontifex, vel Princeps sacerularis, quatenus cuique obtigerit, testatoris dispositionem commutare, prout illis magis expedire videatur; nam hujusmodi voluntas decedentis intelligitur subordinata administrationi supremæ potestatis. Peregrin. latè d. art. 52. n. 160. Sarmient. sup. num. 21. Pinel. n. 19. Sim. de Pratis de interp. ultim. volunt. lib. 4. dubit. 3. Barbosa cum aliis collect. Clem. Quia contingit, num. 13. de religio. domib.*

*Illiud autem mihi non placet, quod docuit Sim. de Pratis d. dub. 3. num. 29. ac referit Castill. lib. 2. cap. 28. vers. Simonem de Pratis, in fin. ait enim quod si testator legaret mille ad opus pium, uelut ad Capellam construendam, & solum ostiagenta expenderentur, ducenta hæredi cederent, quæ opere perfecto superfuere. Sed verius videatur, vel ad ipsius ædificii conservationem, vel in aliud usum pium eroganda, quia defunctus illam quantitatem integrum, quam hæredi admetit, Deo dicavit, forte in conscientiæ exonerationem,*

*ut in certo opere absunieretur; ideo excessus ad hæredem reverti non potest, veluti si certa quantitas annua ad alimenta alicui legaretur, aut mulieri in dotem; non enim hæredi deberet restituiri, si minus in alimentis impenderet, aut mulier minor dote nuberet: quod inficiabitur nullus.*

*Ad hæc quemadmodum si opus à testatore jussum impleri non posset, quantitas in aliud debebet converti, l. Legatam 5. de administ. ver. ad civ. pert. Peregrin. ubi proxime, ita quod superest ex opere, cùm impossibile sit in ipsum jam perfectum expendi alii usui simili Superioris auctoritate applicandum erit, cùm de toto ad partem argumentum procedat, l. Quæ de tota 75. de rei vendicat. Barbosa cum plurimis tract. loc. comm. loc. 114. Adjicit etiam, quod sicut hæres non teneretur supplere, si pecunia ad opus legitima non sufficeret, si nec quod superfuit lucrari debet, argumento legis Secundum naturam 10. de reg. jur. cum aliis apud Barbos. axiom. 44. n. 2. & 6.*

*Tandem quanquam re in dubia versaremur, favor pia cause deberet attendi, propter quem plurima præter, ac contra juris rigorem sunt constituta, præsertim quod in ambiguis pro pia causa respondeatur, ut videre est apud Tiraq. tract. de privil. pia cau. Summa enim est ratio, quæ pro Religione facit, l. sunt persona 43. de relig. & sumpt. fun. Sed idem mihi videtur de legata quantitate ad opus publicum.*

### Vers. Secunda prioris sententiae.

*Vide supra ad notata n. 6. & 20.*

### Vers. Tertiò non obstat.

*Præter tradita num. 7. observandum est, quod Princeps potest obstaculum juris removere, veluti legitimans spuriū ut succedat cum aliorum detrimeto, quando voluntas defuncti, cui derogare non valet, minimè opponitur. Greg. Lop. in l. 3. gloss. 2. col. 10. tit. 13. p. 6. Pat. Molin. de just. & jur. disp. 174. ad fin. vers. Adderem quando, cum seq. & fatis ex subsequentibus constabit.*

*Licet autem d. num. 7. ex multis præmisimus fas esse legitimare illegitimum post delatam venientibus ab intestato, hereditatem, id pluribus impugnat Pat. Molin. ubi proxime, vers. quando hereditas, cum seqq. cui accedit Sarmient. d. cap. 8. num. 16. neque enim absque causa Princeps jus ad eundi quæstum tollere potest, & multò minus dominium adiunctione jam comparatum, ut cum D. Covar. & Molina probat Pat. Molina. vers. Merito tamen.*

### Vers. Eadem quidem ratione.

*Aliud est per legitimationem fieri capacem ad succedendum contra testatoris, aut disponentis voluntatem, & aliud adversus legis vel consuetudinis prohibitionem: ad hoc in Principe residet potestas etiam cum tertii detimento, non ad illud: quod obiter prænotavi sup. num. 25. & constat ex traditis n. 8. 12. 15. & 16. & observat Pat. Molin. sup. disp. 174. vers. Adderem quando, cum seqq.*

*Unde deducitur, quod si ex institutione majoratus appareat conditorem exclusisse legitimatum, nequibit Princeps illegitimum natalibus restituere, ut in majoratu succedat, quanquam id expresserit cum*

## Varias Resolut. Lib. III. Cap. VI. 63

*cum clausula, Ex certa scientia, & ex plenitudine potestatis: quod præter D. Covar. hic, docent Molin. de primog. lib. 3. cap. 3. num. 29. vers. Ex quibus dubia, Pat. Molin. vers. Contrarium ejus, & vers. Septima conclusio, Castill. controvers. lib. 5. cap. 106. ex n. 12. consentiantur laudati n. 15. cum seqq.*

*Hanc tamen potestatem deferendi sic feminis cum aliorum præjudicio successionem feudi, penes Princepem residere, inficiantur Molin. de primogen. lib. 1. cap. 8. num. 31. vers. Ex quibus consequitur, Tusch. lit. F. concl. 161. in fin. Clar. §. Fendum, q. 73. in fin.*

*Præfati dubii resolutio, & aliorum, de quibus actum est, pendet ab ea quæstione, num Princeps valeat per rescriptum subditis admere jus nondum quæstum, sed in spe consilens, velut ad succedendum, viyo possidere, in majoratu, feudo, aut fideicomissu? Et affirmativam D. Covar. tenuisse constat ex solutione ad hoc, & alia argumenta oppositæ sententia. Illa quidem valde communis est, quam pluribus congestis sustinent Fachin. controversiar. lib. 8. cap. 53. vers. quarta quæstio, Matienz. sup. d. gloss. 7. num. 9. Verum alii dissentient, prout observavi sup. num. 19. quibus jungendi Molina, Tuschus, Clarus proximè laudati, & alii qui sentiunt nefas esse habilitare incapaces, ut in tertii præjudicium succedant, quod tutius, ac æquius videtur. Nec adulatio nisi suspicionem evadunt, qui Princepum potestatem cum subditorum pernicie amplificare satagunt. Sarmient. Selectar. lib. 1. cap. 8. num. 18. in fin. Vide infra, n. 46.*

*Ibi: Et consuetudine induci posse.*

*Feminæ ex consuetudine ad successionem feudi postulant admitti, similiter ex statuto. Tusch. sup. num. 27. Clar. d. q. 73. num. 9. Cancer. variar. part. 1. cap. 12. num. 55. & 56. Matienz. in d. 17. gloss. 6. n. 6. & obiter adnotavi si p. lib. 2. cap. 18. num. 57.*

### Vers. Septimò quod ex Curtio.

*Curtii opinio communiter rejicitur, ut apparet ex traditis n. 15. & 16. quoad majoratus, & ultimas voluntates, quibus Princeps nequibit nisi ex publica causa derogare. Idem est generaliter de contractibus, ac jure ex illis quæsto dicendum cum Molin. de primog. lib. 3. cap. 3. & n. 14. Peregrin. de fideicom. art. 52. num. 131. Valenzuela conf. 59. num. 56. Castill. controvers. lib. 5. cap. 106. ex num. 17. Sarmient. d. cap. 8. num. 18. vers. Sed ne in re, Pat. Molin. d. disp. 174. vers. Contrarium ejus, Matienz. in l. 7. gloss. 7. num. 3. tit. 7. lib. 5. Recop. Card. Tusch. lit. P. conclus. 680. num. 57. nam ut inquit Baldus, subjicit Deus Princepibus leges, sed non contractus: quod agnoscam Caesares in l. 3. C. de ref. vendit. & ita verum est, ut Princeps nec proprios possit infrimere contractus, quibus omnino stare tenetur, etiam erga subditos, cap. 1. de probat. Matienz ubi proxime, & in l. 6. gloss. 1. num. 16. tit. 10. lib. 5. Recop. Valenzuel. conf. 2. ex num. 52. Alfar. de off. Fiscal. gloss. 34. num. 6. Barbos. tract. de claus. claus. 41. num. 26. licet ab antecessore celebratis. Mantic. de conject. lib. 1. tit. 13. n. 2.*

### Vers. Sextum fundamentum.

*Feminæ regulariter à feudi successione sunt remotæ, ita ut si pro liberis, aut hæredibus concedatur, illæ adhuc masculis deficientibus non succedant, ut prænotatur sup. cap. proximo, n. 36. & 40. & lib. 2. cap. 18. num. 52. Hoc ex consuetudine feudorum, cui Princeps derogans poterit feminam rescripto capacem ejus successionis redere etiam in præjudicium illorum, ad quos alias feudum deberet pervenire.*

*Sed si expressè in contratu feudali feminæ excluderentur, Princeps conventionem infringere nequibit; nam Princepis est potestas ut in*

*Vers.*

## 64 Novæ Additiones ad D. Covarruvias

Vers. Ultima ratio urgeret.

39. Præterea si suprema potestas ampliaretur, ut privatorum dispositiones ad jus commune reduceret, superius violaretur, naturale scilicet, seu gentium, quo cuique libera de rebus suis disponendi facultas competit, nisi lege prohibeatur, §. Per traditionem, Inst. de iur. divis. notatur sup. num. 20. & D. Covar. statim docet num. 8. cui Princeps cùm subjectus sit, Molin. de primog. lib. 3. cap. 3. num. 19. Castill. controvers. lib. 5. cap. 106. num. 19. derogare non poterit, Matienz. in l. 3. gloss. 12. n. 1. tit. 10. lib. 5. Recop. Cancer. variar. part. 2. cap. 2. num. 81.

Ad num. 8.

40. Principi non inesse absolutam aliquam potestatem, ut contra jus gentium & naturale, causâ publicâ non exigente, ultimas voluntates, ac contractus subditorum immutet, aut evertat, constat ex præmissis sup. ex n. 15. & n. 38. & 39.

Ibi: Deinde.

41. Divisionem supremæ potestatis in ordinariam, & absolutam, ad ipsius ampliationem adversus jus, & æquitatem invenit adulatio: & quanquam illa communiter sit admissa, à non paucis tamen meritò damnatur, quam tempestatem, & tyrannide vocant, de quo latè Pinel. in rubric. part. 1. cap. 2. ex num. 24. & ad l. 2. C. de resp. vendit. Sarmient. Selectar. lib. 1. cap. 8. num. 20. Molin. de primog. lib. 2. cap. 7. num. 33. Fachin. controvers. lib. 8. cap. 6. vers. Ad secundum respondeo, Castill. controvers. lib. 3. cap. 6. num. 6. And. Gail. lib. 2. observat. 56. n. 9. Matienz. d. gloss. 12. n. 2.

42. Nec potestas dici debet, qua justa ac legitima non est, quia id possimus, quod de jure possumus, l. Nepos Proculo 125. de verb. signif. quod etiam in Summis Principibus verum habet, cap. 1. de caus. poss. & propriet. ibi: Nec nos contra inauditam partem aliquid possimus definire.

Vers. Fortassis placebit quibusdam.

43. Ubi Princeps quid decernit adversus proprias leges, & juris communis regulas, potest dici quod utitur absolute, seu extraordinaria potestate. Barbos. d. claus. 41. num. 16. Matienz. d. gloss. 12. num. 3. Sed quoties non intervenit legitima causa, Princeps peccabit absolute utens potestate, et si actus subsistat. Bossius in praxi, tit. de Princip. num. 192. Valenzuel. conf. 69. num. 119. Matienz. in l. 6. gloss. 2. n. 14. tit. 10. lib. 5. Recop. Sarmient. d. cap. 8. num. 16. Pinel. d. cap. 2. num. 25. Quod procedit sive positivo, sive naturali, seu gentium juri derogat in tertii præjudicium, nisi parvitate materiae relevetur, ex ea opinione qua habet, licere in modicis Principi absque causa subditis nocere, quam tenet Fachin. controvers. lib. 8. cap. 6. vers. Tertia quæstio. Tusch. lit. P. concl. 680. n. 27. Pinel. in d. cap. 2. num. 24. vers. In quo Scribentes, ut communem refert, et si dissentiat. De clausula, De plenitudine potestatis, fusè Barbos. tract. de Claus. claus. 41. & plures quos congerit n. 1.

Ad Num. 9.

Clausula, Ex certa scientia, ubi deficit in Prin- 44 cipe potestas, nihil operatur. Barbosa sup. claus. 59. num. 35. 39. Pinel. sup. num. 20. Matienz. in l. 7. gloss. 7. num. 3. tit. 7. lib. 5. Recop. Tusch. lit. C. concl. 340. num. 6. ubi de clausula, De plenitudine potestatis, quæ huic æquivaleret. Molin. de Primog. lib. 2. cap. 7. num. 17. Et nisi Princeps utatur aliqua ex his clausulis, nequibit juri substitutorum in majoratu derogare. Molin. lib. 3. cap. 3. num. 11. Castill. d. cap. 106. num. 14. qui docent ejusmodi clausulas non apponi, nisi præmissa cause cognitione. De clausula, Ex certa scientia, videndum Barbosa sup. claus. 59. & alii apud ipsum num. 1.

Vers. Tertiò deducitur.

Argumentum de toto ad partem affirmativæ, & 45 negativa in omni casu, & materia subsistit, modò non inveniatur disparitatis ratio, l. Quæ de tota, 75. de rei vindicat. Barbosa ex plurimis axiom. 114. Cùm igitur Princeps non valeat dispositioni quoad totum derogare decadentium, nec quoad partem ea potestate gaudebit, cùm militet eadem ratio, nisi mutatio legis admodum sit præjudicium, ex prænotatis n. 43.

Vers. Nec principali hujus questionis.

Ea apud Scribentes invaluit opinio, ut Princepi 46 sit liberum ex plenitudine potestatis adimere subditis jus nonnullum quæstum in spe consistens, ut vide est apud Molin. de primog. lib. 1. cap. 8. n. 28. Fachin. controvers. lib. 8. cap. 63. vers. Quarta quæstio, Matienz. in l. 7. gloss. 7. num. 9. tit. 7. lib. 5. Recop. Ant. Gab. commun. lib. 3. de juri. quæst. non tollend. concl. 1. num. 30. Peregrin. de fideicom. art. 52. ex num. 151. Et quanvis verum sit (quod abilius controversia non est, ex traditis sup. n. 36.) obtinebit si jus quod austertur, proveniat à lege, non à voluntate testatoris, cui Princeps derogare extra legitimam causam nequibit, nec aliquo modo ultimam dispositionem illusoriam efficere. Sicut enim viventibus Princeps liberam de rebus propriis disponendi facultatem tollere non valet, ita nec post mortem quæ disponuerunt potest infirmare, ac evertere, maximè cùm defunctorum supra dicta iuridictione impleri, ac observari exactissime debeant, l. 1. C. de sacrof. Eccles. l. Vel negare 5. quænamadm. testam. aper. authent. de hered. & Falcid. §. Semper igitur, authent. de jurejur. a testat. præst. in princip.

Vers. Quartò hinc queritur.

Extra quæstionem est, quod Præses noster hic 47 docuit, quandoquidem ut assertum est n. 2. & 15. Princeps nequit institutionem majoratus immutare, quanquam regia facultate institueretur: quod utique procedet in primogeniis ex legis regiæ concessione conditio.

Ad Num. 10.

Licit Principis potestas non extendatur ad deroga- 48 tionem eorum quæ majoratum conditores decernunt, nisi publicè intersit, ut ex præmissis constat, fallit tamen in clausula alienationem prohibente;

## Varias Resolut. Lib. III. Cap. VI. 65

Merlin. d. quæst. 6. num. 4. Cevall. cum plurimis d. quæst. 743. num. 1. ultra quos pro intellectu dictæ authenticæ Res quæ, confulas Padillam Menef. in comment. ad eam, Ant. Gom. in l. 40. Tauri, num. 87. Peregrin. sup. art. 42. Mastrill. decis. 256. Cancer. variar. part. 1. capite 9. à num. 163.

Vers. Primum equidem.

Permissio alienationis ex causa dotis, vel donationis propter nuptias, juxta authenticam Res quæ, obtinet solum ad favorem descendentiæ ab ipso qui fideicommissum reliquit. Ant. Gom. d. num. 87. vers. Quād notabiliter, Gregor. Lop. sup. col. 4. Molin. d. lib. 3. cap. 6. num. 3. Villalob. Comm. opin. lit. A. num. 125. 126. Pinel. ubi proximè, vers. Sed respondeo, Peregrin. n. 48. & 49. Menef. in d. authen. Res quæ, num. 124. & alii pronuper laudati: Quæ decisio omnes descendentes complectitur, rejecta limitatione D. Covar. inf. num. 10. vers. Illud tamen, Peregrini ex num. 30. & nonnullorum quos refutat Molin. num. 4. Mastrill. sup. num. 29. Vide infra num. 68.

Ampliatur præfata constitutio, ut locum obtinet in dote ad matrimonium spirituale per ingressum Religionis. Menoch. num. 89. cum seqq. Ant. Gom. vers. Septimè intellige, Peregrin. n. 57. Menef. cum aliis n. 54. Molin. n. 17.

Vers. Secundò hoc intratatu.

Aliqui, ut Ant. Gom. d. num. 87. constituunt 54 discrimen inter tacitam prohibitionem alienationis quæ oritur ex gravamine restituendi, & expressam, ut hac interveniente nequeant bona fideicommissi alienari dotis causâ; ex illa vero prohibitione non impediatur alienatio. Sed hujusmodi distinctionem in praxi reprobata testatur Corrasius lib. 1. miscellan. cap. 1. num. 3. quâ explosa, constitutionis decisionem obtinere, et si testator expressum alienationem prohibuerit, cum D. Covar. sustinent Gregor. Lop. in l. 6. gloss. 4. col. 4. tit. 11. part. 6. Molin. d. cap. 6. num. 10. Padilla Menef. in d. auth. Res quæ, num. 52. Pinel. d. num. 102. Pat. Molin. de iust. & jur. disp. 648. num. 3. Alvarad. de conject. ment. defunct. lib. 2. cap. 2. §. 1. num. 108. Menoch. dict. pref. 189. num. 96. cum seqq.

Hæc communis sententia non procedit si fideicommissi author expreßerit, ne bona ullo eventu, vel causâ possint alienari; quia tunc cessabit constitutionis dispositio, nec favore dotis alienationi locus erit. Pat. Molin. ubi proximè, Menoch. d. pref. 189. num. 115. in fin. Petra de fideicom. quæst. 8. num. 340. quod statim limitabitur. Consule Concer. sup. num. 172. Surd. decis. 62.

Ibi: Cujus questionis decisioni.

51. Dotem legitimam esse causam, ut bona majoratus alienentur, deducunt Interpretes ex decisione authenticæ Res quæ, C. commun. de legat. ubi in fideicommissis ita cavitur, ut observant Gregor. Lop. sup. col. 3. Pat. Molin. disp. 648. num. 1. Menoch. lib. 4. pref. 189. num. 1. & per tot. Molin. de primogen. lib. 3. cap. 6. num. 2. Pinel. in l. 1. part. 3. num. 102. C. de bon. matrem. D. de Faria Novæ Addit. ad Covar.

Vers. Ceterum Paulus Castrensis.

Ubi testator expressit, ne bona fideicommissi vel dotis causâ alienarentur, quæstionis est num pro dotandis illius descendentiæ ad alienationem devenire liceat contra specificam prohibitionem? De qua pluribus pro utraque opinione laudatis, videndum Menoch. num. 116. Peregrin. dict. artic. 42. num. 6. Ceval. comm.